

Keskkonnaagentuur: huntide arvukus ületab juba seatud ülempiiri

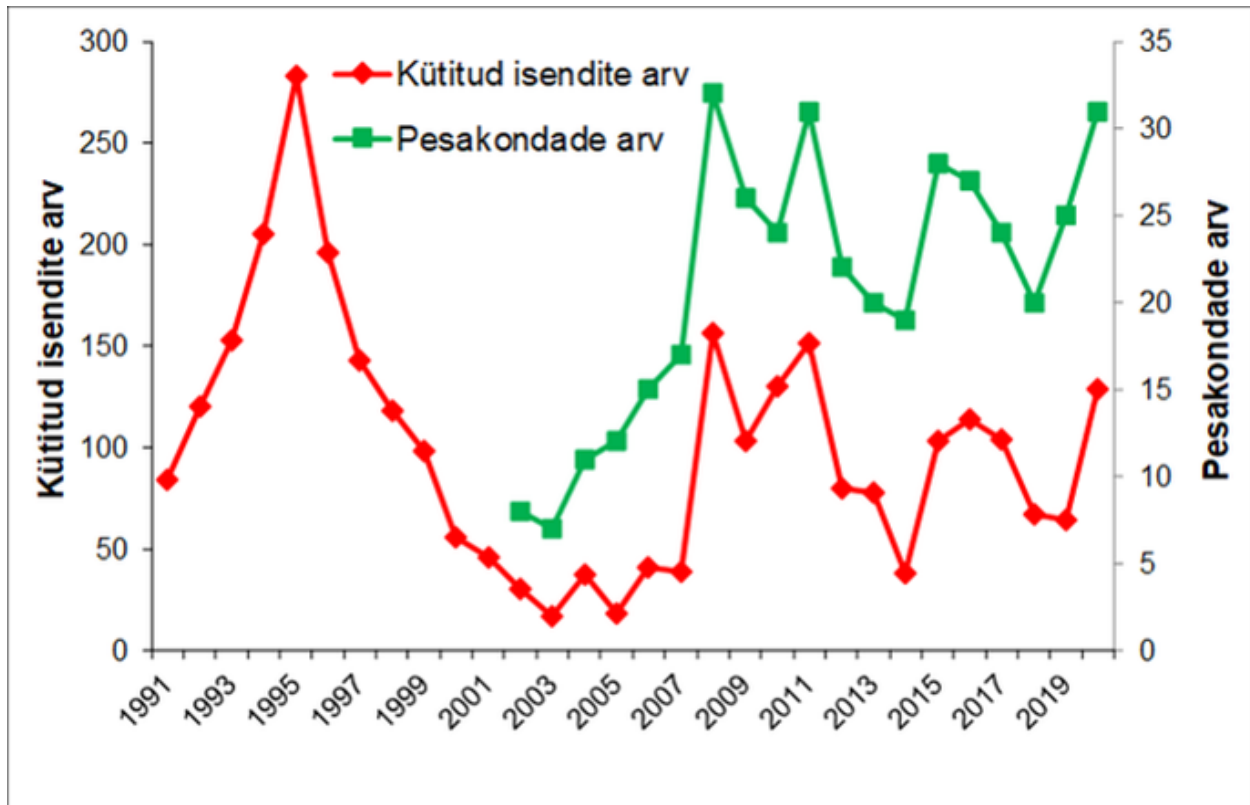
- **Hundi pesakondade arv on möödunud kümnendil püsinud 19 ja 32 vahel**
- **Keskkonnaagentuur tegeleb seire täiustamise ja uute meetodite katsetamisega**
- **Keskkonnaagentuur toetab aktiivseid kodanikke, kes seisavad ulukite kaitse eest**

Keskkonnakaitsja Eleri Lopp-Valdma kriitika Keskkonnaagentuuri seireuuringu aadressil huntide arvukuse osas ei ole põhjendatud, kirjutavad Keskkonnaagentuuri eluslooduse osakonna juhtivspetsialist Rauno Veeroja ja eluslooduse osakonna juhataja Timo Kark.

Keskkonnakaitsja Eleri Lopp-Valdma arvamuses «Huntide arv on kaheldav» (PM 20.07) viidatakse otseselt, et keskkonnaagentuuri seireandmed huntide arvukuse osas on puudulikud ning otsused ei ole teaduspõhised.

Artikli koostamisel on loo autor kasutanud paljuski keskkonnaagentuuri aruannet «Ulukiasurkondade seisund ja kütmissooovitused 2021» ning püüdnud sealseid arve ja väiteid ümber lükata. Paraku on loo autor lugenud aruandes toodud graafikut vääralt (aruande lk 81, kus võrreldud kütitud isendite arvu ja pesakondade arvu perioodil 1991–2020).

Loo autor on näitena toonud 2011. aasta ja sellele eelnevad aastad, kui kütiti 130 ja 150 hunti, ning ekslikult vaadanud graafikult, et aastaks 2014 oli alles ainult viis pesakonda. Tegelikult kajastab pesakondade arvu sellel graafikul roheline joon ning 2014. aastal oli Eestis 19 hundi pesakonda, mis jäi suurkiskjate kaitse- ja ohjamiskavas seatud eesmärgi – 15–25 pesakonda – piiridesse. Sama graafik kajastab pesakondade arvu pikema perioodi vältel ning nii on hundi pesakondade arv Eestis püsinud viimase 13 aasta jooksul 19–32 vahel.

Huntide küttimine ja pesakondade arv FOTO:FOTO: Keskkonnaagentuur

Tulles tagasi Eestis kasutusel olevate seiremetoodikate juurde, siis artiklis viidatud DNA-metoodika kasutamine oleks üks variant Eesti hundi asurkonna seisundi hindamiseks, kuid see meetodika on kallid ja keskkonnaagentuuri poolt ELME («Elurikkuse sotsiaal-majanduslikult ja kliimamuutustega seostatud keskkonnaseisundi hindamiseks, prognoosiks ja andmete kättesaadavuse tagamiseks vajalikud töövahendid», projekti number: 2014-2020.8.01.16-0112) projekti raames läbi viidud katsetused 2018.–2019. aastal ei andnud piisavalt kindlust meetodika kasutusele võtmiseks Eestis. 2018/2019 küllaltki heades talveoludes õnnestus koguda suur kogus huntide väljaheiteid (329) DNA-materjali eraldamiseks.

Lisaks koguti huntidelt 58 koe-, 13 vere- ja süljeproovi ning analüüsi kaasati 32 murtud lammastelt murdja liigi tuvastamiseks kogutud proovi. Materjal anti analüüsiks üle riigihanke võitnud laborile, millel aga õnnestus analüüsiks vajaliku kvaliteediga DNA eraldada vaid ligi 25 protsendil proovidest. Saadud tulemuste põhjal tõsiselt võetavaid ja usaldusväärseid järeldusi arvukuse kohta paraku teha ei olnud võimalik. Projektile kulutatud rahalised vahendid olid sisuliselt sama suured võrreldes sellega, mis kulub kõikide ulukiliikide seireks aastas kokku.

Rõhutame, et keskkonnaagentuur tegeleb pidevalt seiremetoodikate täiustamise ja uute meetodikate katsetamisega. Nii töötab keskkonnaagentuur näiteks välja tehisintellektil baseeruvat süsteemi, mis suudaks rajakaamerate tehtud piltidelt automaatselt tuvastada seal olevad liigid, määrata fotoseeriast erinevaid parameetreid ja algoritmide abil hinnata eri liikide asustustihedust piirkonnas.

Keskkonnaagentuur töötab välja tehisintellektil baseeruvat süsteemi, mis suudaks rajakaamerate tehtud piltidelt automaatselt tuvastada seal olevad liigid, määrata fotoseeriast erinevaid parameetreid ja algoritmide abil hinnata eri liikide asustustihedust piirkonnas.

Kuna praegu on käimas kohtuvaidlus, mille üks osapool on MTÜ Eesti Suurkiskjad (esindab loo autor Eleri Lopp-Valdma) ja teiseks keskkonnaamet (lisaks on kaasatud keskkonnaagentuur seire teostajana ja kütmissoovituste andjana), siis jääme ootame kohtuotsust, kas kasutuses olevad meetodikad on piisavad ja hundi pikaajaline asurkonna säilimine Eestis tagatud. Kohus teeb otsuse hiljemalt augusti lõpus.

Kokkuvõttes toetab keskkonnaagentuur aktiivseid kodanikke, kes seisavad ulukite hea seisundi eest ja kes on valmis panustama andmete kogumisse, analüüsimisse ja osalema aruteludel. Parim koostöö osapoolte vahel saab olla üksnes ühise laua taga, mitte kohtusaalis või läbi meedia üksteisega dialoogi pidades.

Otsuste tegemisel on vaja vaadata andmeid laiemalt ning arvestada ka kolmandate osapooltega. Huntide kaitseks ja ohjamiseks on koostatud tegevuskava perioodiks 2012—2021, mida hakati käesoleval aastal uuendama. Sinna on kaasatud erinevad osapooled ja huvigrupid ning kinnitatud kava peaks olema aluseks järgmisel kümnel aastal otsuste tegemisel. Viimase kava kehtivusajal ei ole hundi arvukus kordagi langenud alla eesmärgiks seatud taseme, kuid koguni kolmel aastal on see eesmärgiks seatud 25 pesakonna ülempiirist kõrgemale tõusnud.